PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

2004/0137(COD)

18.3.2005

OPINIA

Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy, włącznie z finansowaniem terrorystów
(COM(2004)0448 – C6-0143/2004 – 2004/0137(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Phillip Whitehead

PA_Leg

KRÓTKIE UZASADNIENIE

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje projekt Komisji, który jest próbą zajęcia się problemem prania pieniędzy.

Pranie pieniędzy jest przestępstwem, które może mieć poważne następstwa, zarówno pod względem bezpieczeństwa fizycznego (takie jak akty terrorystyczne), jak i pod względem ochrony konsumenta oraz prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Należy je zwalczać przy użyciu wszelkich możliwych sposobów; jednakże, trzeba to robić w sposób właściwy i proporcjonalny. W prawodawstwie europejskim dotyczącym prania pieniędzy należy kierować się głównie zasadami konieczności i proporcjonalności i dlatego sprawozdawca:

- z zadowoleniem przyjmuje oparte na ryzyku podejście Komisji do obowiązku należytej staranności, ponieważ umożliwia ono większą elastyczność oraz odzwierciedla szeroki zakres sektorów, których dotyczy prawodawstwo. To „etapowe" podejście, w którym zasady należytej staranności podlegają rozróżnieniu na ogólne, uproszczone i wzmożone, pomaga w zapewnieniu, że dostęp konsumenta do towarów i usług oraz że funkcjonowanie rynku wewnętrznego, są poddawane ograniczeniom jedynie wtedy, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie prania pieniędzy.

- wyraża aprobatę dla podejścia, zgodnie z którym wymagania należytej staranności wobec klienta i prowadzenia rejestrów, ustanowione w niniejszej dyrektywie, należy stosować także do działalności i zawodów o charakterze pozafinansowym - w szczególności kasyn - gdy klienci uczestniczą w transakcjach finansowych przekraczających określone progi. Jednakże zgodnie z zaleceniami „Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy" (FATF)[1] należy ustalić progi na wyższym poziomie.

- zgadza się, że transakcje finansowe odbywające się w ramach umów ubezpieczeniowych należy również poddać skrupulatnemu badaniu. Jednakże uważa się, że próg dotyczący ubezpieczenia na życie jest zbyt niski i należy go zmienić, ponieważ ustalenie go na niskim poziomie wprowadziłoby nadmierne obciążenie branży ubezpieczeniowej pod względem zaangażowania zasobów ludzkich. W interesie zmniejszenia obciążenia podmiotów zapewniających inne rodzaje ubezpieczeń (takie, jak ubezpieczenia samochodowe i ubezpieczenie wyposażenia mieszkania) oraz nabywców takich usług należy uwzględnić system „weryfikacji na żądanie" zamiast przeprowadzania kontroli potencjalnych klientów przed wydaniem polisy.

- zachęca Komisję, aby jeszcze raz rozpatrzyła definicję użytkownika majątku w celu ponownego określenia. Zawarty w projekcie wymóg dotyczący własności w wysokości 10% lub progu kontroli w odniesieniu do użytkowników majątku jest nazbyt ambitny i może prowadzić do niepotrzebnych i uciążliwych kontroli przeprowadzanych na osobach, które nie sprawują kontroli prawnej nad danym przedsiębiorstwem.

[1] http://www1.oecd.org/fatf/40Recs_en.htm

- żąda od Komisji ustanowienia zasad określających, w jaki sposób należy stosować w praktyce uznawanie związane z procesem należytej staranności.

POPRAWKI

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumenta zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, przedmiotowo właściwej dla tej sprawy, o naniesienie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Tekst proponowany przez Komisję[1]	Poprawki Parlamentu
Poprawka 1 Art. 3 pkt 8 lit. a)	
a) osobę fizyczną, która ostatecznie, bezpośrednio lub pośrednio, posiada na własność lub kontroluje co najmniej ***10 %*** udziałów lub praw głosu osoby prawnej lub w inny sposób wywiera znaczący wpływ na zarządzanie osobą prawną, za wyjątkiem spółek notowanych na oficjalnej giełdzie papierów wartościowych, podlegających wymaganiom ujawniania informacji zgodnym z prawodawstwem wspólnotowym lub równoważnym standardom międzynarodowym;	a) osobę fizyczną, która ostatecznie, bezpośrednio lub pośrednio, posiada na własność lub kontroluje co najmniej ***jedną trzecią*** udziałów lub praw głosu osoby prawnej lub w inny sposób wywiera znaczący wpływ na zarządzanie osobą prawną, za wyjątkiem spółek notowanych na oficjalnej giełdzie papierów wartościowych, podlegających wymaganiom ujawniania informacji zgodnym z prawodawstwem wspólnotowym lub równoważnym standardom międzynarodowym;
Uzasadnienie	
Uważa się, że ograniczenie w wysokości 10% jest za małe. O rzeczywistym wpływie na spółkę można mówić dopiero wtedy, gdy kontroluje się co najmniej jedną trzecią udziałów lub praw głosu.	
Poprawka 2 Art. 3 pkt 8 lit. b)	
b) osobę fizyczną, która bezpośrednio lub pośrednio jest ostatecznym beneficjentem co najmniej ***10 %*** majątku fundacji, trustu lub podmiotu o podobnej formie prawnej lub która wywiera wpływ na porównywalną	b) osobę fizyczną, która bezpośrednio lub pośrednio jest ostatecznym beneficjentem co najmniej ***jedną trzecią*** majątku fundacji, trustu lub podmiotu o podobnej formie prawnej lub która wywiera wpływ na

[1] Dotychczas nieopublikowany w Dz.U.

ilość majątku fundacji, trustu lub podmiotu o podobnej formie prawnej, za wyjątkiem spółek notowanych na oficjalnej giełdzie papierów wartościowych, podlegających wymaganiom ujawniania informacji zgodnym z prawodawstwem wspólnotowym lub równoważnymi standardami międzynarodowymi;	porównywalną ilość majątku fundacji, trustu lub podmiotu o podobnej formie prawnej, za wyjątkiem spółek notowanych na oficjalnej giełdzie papierów wartościowych, podlegających wymaganiom ujawniania informacji zgodnym z prawodawstwem wspólnotowym lub równoważnymi standardami międzynarodowymi.

Uzasadnienie

Uważa się, że ograniczenie w wysokości 10% jest za małe. O rzeczywistym wpływie na spółkę można mówić dopiero wtedy, gdy kontroluje się co najmniej jedną trzecią udziałów lub praw głosu.

Poprawka 3
Art. 3 pkt 10

10) „osoby na eksponowanych stanowiskach politycznych” ***oznacza osoby fizyczne***, którym powierzono znaczące funkcje publiczne, ***a ich znaczniejsze lub złożone transakcje finansowe lub handlowe mogą stwarzać zwiększone ryzyko prania pieniędzy, jak również członkowie najbliższej rodziny i bliscy współpracownicy tych osób;***	10) „osoby na eksponowanych stanowiskach politycznych” ***(politically exposed persons - PEP) to osoby,*** którym powierzono znaczące funkcje publiczne***, takie jak szefowie państw lub rządów, wyżsi rangą politycy, wyżsi urzędnicy rządowi, sądowi lub wojskowi, kierownicy wyższego szczebla w przedsiębiorstwach państwowych, ważni przedstawiciele partyjni, ale nie szczebla średniego lub osoby jeszcze niższe rangą. Stosunki biznesowe z członkami rodziny lub bliskimi współpracownikami osób na eksponowanych stanowiskach politycznych mogą wiązać się z ryzykiem utraty reputacji podobnym do tego, jakie występuje w stosunkach z osobami na eksponowanych stanowiskach politycznych.***

Uzasadnienie

Definicja osób na eksponowanych stanowiskach politycznych (politically exposed persons - PEP) przygotowana przez FATF (Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy) jest bardziej szczegółowa od definicji Komisji.

Poprawka 4
Art. 5

Państwa Członkowskie wprowadzą wobec	Państwa Członkowskie wprowadzą wobec

swoich instytucji kredytowych i finansowych zakaz utrzymywania anonimowych rachunków, anonimowych książeczek bankowych wkładów ***lub rachunków pod fikcyjnymi nazwami.***	swoich instytucji kredytowych i finansowych zakaz utrzymywania anonimowych rachunków ***lub*** anonimowych książeczek bankowych wkładów. ***Wszystkie rachunki prowadzone pod inną nazwą niż prawna nazwa właściciela rachunku podlegają zasadom należytej staranności wobec klienta.***

Uzasadnienie

Wymóg nie uwzględnia tych osób, które mogą posługiwać się nazwami zawodowymi, łącznie z pseudonimami literackimi. Główny wymóg polega na tym, aby tożsamość osoby była znana instytucji kredytowej lub instytucji finansowej, choć z pomocą dodatkowych kontroli w przypadku klienta posługującego się nazwą inną niż jego nazwa prawna.

Poprawka5
Art. 8 ust. 3 a (nowy)

.	***3a. Wyjątkowo, w przypadku finansowania składek ubezpieczeniowych, należy stosować zasadę należytej staranności wobec klienta jedynie, gdy wniesiono roszczenie, a nie w momencie sprzedaży polisy.***

Uzasadnienie

Istnieje małe ryzyko prania pieniędzy przy sprzedaży mieszkaniowych i samochodowych polis ubezpieczeniowych oraz polis na ubezpieczenie przedsiębiorstwa; bardziej skuteczne jest podjęcie działania w stosunku do wszelkich podejrzeń w momencie wniesienia roszczenia. Oryginalne sformułowanie może stanowić potencjalną przeszkodę dla funkcjonowania rynku wewnętrznego i dostępu konsumenta do ubezpieczeń.

Poprawka 6
Art. 9 ust. 1

Państwa Członkowskie będą wymagać, aby wszyscy klienci kasyn, którzy ***nabywają lub*** wymieniają żetony do gry o wartości co najmniej ***1000*** euro, byli identyfikowani, a *ich tożsamość [nie dotyczy wersji polskiej]* weryfikowana.	Państwa Członkowskie będą wymagać, aby wszyscy klienci kasyn, którzy wymieniają żetony do gry o wartości co najmniej ***3000*** euro, byli identyfikowani, a ich tożsamość weryfikowana.

Uzasadnienie

Próg dla wszczęcia procedur kontrolnych i dochodzeniowych został ustalony na 15.000 euro dla wszystkich zawodów i typów działalności z wyjątkiem kasyn, dla których próg został ustalony na nieproporcjonalnie niskim poziomie 1.000 euro. Poprawka ma na celu podniesienie progu do wysokości 3.000 euro, zgodnie z 40. zaleceniami Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF), aby usprawnić walkę z praniem brudnych pieniędzy. Celem poprawki jest również zastosowanie procedur analizy stanu firmy (due diligence) w momencie, gdy klient odbiera wygraną z kasyna, ponieważ jest to punkt krytyczny w procesie walki z praniem brudnych pieniędzy.

Poprawka 7
Art. 10 ust. 3 lit. a)

a) polisy ubezpieczeń na życie, gdzie roczna składka wynosi nie więcej niż ***1000*** euro lub jednorazowa składka wynosi nie więcej niż ***2500*** euro;	a) polisy ubezpieczeń na życie, gdzie roczna składka wynosi nie więcej niż ***3000*** euro lub jednorazowa składka wynosi nie więcej niż ***7500*** euro;

Uzasadnienie

Tak niski próg byłby nadmiernie dyskryminujący dla starszych konsumentów, którzy byliby zmuszeni do płacenia wyższych kwot ubezpieczenia na życie.

Poprawka 8
Art. 11 ust. 1 lit. a)

a) środki takie, jak zapewnienie, aby tożsamość klienta została ustalona na podstawie dodatkowej dokumentacji dowodowej;	a) środki takie, jak zapewnienie, aby tożsamość klienta została ustalona na podstawie dodatkowej dokumentacji dowodowej ***lub drogą elektroniczną***;

Uzasadnienie

Instytucje finansowe i instytucje kredytowe w wielu częściach UE dokonały inwestycji w rozwój zaawansowanych elektronicznych systemów i procesów weryfikacji. Istnieje małe ryzyko prania pieniędzy przy sprzedaży mieszkaniowych i samochodowych polis ubezpieczeniowych oraz polis na ubezpieczenie przedsiębiorstwa; bardziej skuteczne jest podjęcie działania w stosunku do wszelkich podejrzeń w momencie zgłoszenia roszczenia. Oryginalne sformułowanie może stanowić potencjalną przeszkodę dla funkcjonowania rynku wewnętrznego i dostępu konsumenta do ubezpieczeń.

Poprawka 9
Art. 16

Niniejsza sekcja nie ma zastosowania ***wobec stosunków outsourcingu (zlecania zadań podmiotom zewnętrznym) lub pośrednictwa***, gdzie na bazie ustaleń umownych usługodawca lub pośrednik ma być traktowany jako jednoznaczny z instytucją lub osobą objętą niniejszą dyrektywą.	***Art. 13 - 15 niniejszej dyrektywy*** nie ma***ją*** zastosowania ***do żadnych stosunków pośrednictwa między instytucjami lub osobami objętymi niniejszą dyrektywą a osobami trzecimi dotyczących wypełniania zobowiązań powstających na mocy art. 7 ust. 1 lit. a), b) i c)***, gdzie na bazie ustaleń umownych usługodawca lub pośrednik ma być traktowany jako jednoznaczny z instytucją lub osobą objętą niniejszą dyrektywą.

Uzasadnienie

Art. 13 wymaga, aby osoby trzecie były równoważne tym wymienionym w art. 2. Jednakże niektóre przedsiębiorstwa, takie, jak dilerzy samochodowi i inni detaliści, działają w niektórych Państwach Członkowskich jako pośrednicy dla pożyczkodawców oraz przyjmują dowody w ich imieniu. Podczas gdy całkowita odpowiedzialność spoczywa na pożyczkodawcy, pośrednik może wykonywać podstawowe kontrole, takie jak weryfikacja tożsamości na podstawie zdjęcia. Dlatego niniejsza poprawka usprawni kontrole tożsamości i zlikwiduje nieproporcjonalną barierę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

PROCEDURA

Tytuł	Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy, włącznie z finansowaniem terrorystów
Odsyłacze	COM(2004)0448 – C6-0143/2004 – 2004/0137(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa	LIBE
Komisja wyznaczona do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	IMCO 27.10.2004
Ściślejsza współpraca	nie
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Phillip Whitehead 30.11.2004
Rozpatrzenie w komisji	18.1.2005 15.3.2005
Data zatwierdzenia poprawek	16.3.2005
Wynik głosowania końcowego	za: 34 przeciw: 0 wstrzymujących się: 0
Posłowie obecni podczas końcowego głosowania	Charlotte Cederschiöld, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Evelyne Gebhardt, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Christopher Heaton-Harris, Anna Hedh, Edit Herczog, Anneli Jäätteenmäki, Henrik Dam Kristensen, Alexander Lambsdorff, Kurt Lechner, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Manuel Medina Ortega, Zita Pleštinská, Zuzana Roithová, Luisa Fernanda Rudi Ubeda, Andreas Schwab, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, József Szájer, Jacques Toubon, Barbara Weiler, Phillip Whitehead
Zastępcy obecni podczas końcowego głosowania	Jean-Claude Fruteau, Benoît Hamon, Bogusław Liberadzki, Joseph Muscat, José Ribeiro e Castro, Alexander Stubb
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas końcowego głosowania	Claire Gibault, Anja Weisgerber